

den grumme bortførelse var måske netop det, der skulle til, for at Natividad kunne få sin frihed. Den værste modgang ender i dette tilfælde med at blive den største igangsætter.

Natividad er billedet på rugbyspilleren, der stikker af med bolden, mens resten af holdet ligger i en stor klump og tror, at bolden stadig ligger nederst. Hun bliver groft forulempet af sine naboer, men op-

når alligevel sin hævn. Bolden, som Natividad stikker af med, er ikke kun de pengesedler, hun får fingre i. Den symboliserer i højere grad hendes mod til at *turde* forlade den halvskøre og intrigeplagede andedam, som hun ikke hører hjemme i. Og vigtigst af alt har hun grebet friheden, som åbner den store verden forude.

Billede fra filmen »Benjamins kone«: For Natividad var den grumme bortførelse netop det, der skulle til, for at hun kunne få sin frihed.

Du er din egen skæbne

Spillefilm af Francisco Lombardi, Peru (1990). Udlånes i videokopi af Statens Filmcentral.

Samtidig med at Lima kæmper med en ubarmhjertig fattigdom og en eskalerende inflation, siver Don Venturas bløde stemme ud i æteren med besked om, at du er din egen skæbne. Den populære radiostemme forsøder stanken fra gaderne med budskabet om, at du skal leve i nuet og befri dig fra tidligere ubehagelige og belastende erindringer. Og hvis du ønsker og tror stærkt nok på, at du får succes, så kommer den også

til dig. Don Venturas ord fungerer som en prolog, der fører os ind i en elegant sammenfletning af tre historier, tre skæbnefortællinger, som er håndplukket fra den sociale rangstiges tre lag. Den fattige Michita, Don Ventura og Veronica fra middelklassen, og ægteparret Canceco fra overklassen.

Tre skæbner, tre klasser

Veronica er en ung selvmordskandidat, som ved tilfældighedernes uransagelige spil bliver reddet af Don Ventura (»Hr. Lykke«). Hans ansigt er vansiret efter en bilulykke, og i grel kontrast til de guddommelige ord, der flyder fra hans mund, synes heller ikke han at have nogen større succes med *sin* skæbne. Ve-

ronica flytter ind hos ham og kommer dermed under hans omsorgsfulde beskyttelse, hvor hun jo burde være i ly for virkelighedens ulyksalighed. Men spørgsmålet er, om hun kan blive frelst fra den største ulykke, som bor i hendes eget sind? Don Ventura tror på dette tidspunkt stadig på sit eget budskab og er inderligt overbevist om, at Veronica vil blive glad igen.

Don Venturas pengegridske husejer, Lizardo Canceco, banker konstant på døren for at få huslejen hjem til at kunne betale sit og konens marmorbeklædte mausoleum. Det ældre, noble ægtepar kan ikke helt glemme, at de under et tidligere politisk styre og før inflationen besad en højere social status end nu. De føler, at de må mindes som betydningsfulde borgere. Lizardo Canceco er familiens overhoved, der tager sig af den slunkne økonomi og konstant forsøger at prutte priser med advokaten, mureren og marmorsælgeren, men uden held. Parret er nødsaget til at sælge ud af deres engang værdifulde ejendele, for at både de og deres afdøde søn kan ligge trygt og prangende på kirkegården.

Fru Jesus Canceco har stadig lidt varme og medfølelse i hjertet, da hun forærer en gris, som de har fået istedet for husleje af en af deres lejere, til deres tidligere husholderske, Michita. Hun er idag en gammel, blind dame, hvis datter er stukket af til USA og har efterladt hende to små drenge i fattigdommens helvede. Men livet forandrer sig for familien den dag grisen kommer til. At få foræret sådan en gris er på niveau med at få foræret et fjernsyn eller en vaskemaskine, og Michita har en plan om, at den nok skal kunne indbringe en så klækkelig sum, at hun kan blive opereret og få sit syn tilbage. MEN, den skal først fedes op. Og her starter problemerne for alvor for de to små drenge. Deres skæbne er ganske overtaget af bedstemoderens stræben efter at få sit syn tilbage. Drengene bliver hundset med og tvunget ud at samle madaffald på lossepladsen til grisen, mens deres egen fortjeneste er et beskedent måltid, hvis de er heldige. Samtidig bilder bedstemoderen dem ind, at pengene skal betale deres billet til USA, så de kan komme op til deres mor.

Tragikomisk parodi på den amerikanske drøm

Men sådan skal det ikke gå. Virkeligheden er hård, hvad enten man lever i nuet eller ej. De tre absurde og tragikomiske skæbnefortællinger viser sig at blive styret af alt andet end viljen til og troen på det gode. Fortvivlelse, håbløshed og opgiveness hører også til livets genvordigheder, hvilket lykkesprederen Don Ventura ikke har taget højde for i denne parodi på den amerikanske drøm. Den lykkelige slutning er udskiftet med en tragikomisk udgang, hvor ægteparret Canceco endelig får bygget deres marmormausoleum, men på bekostning af alt, hvad de har samlet gennem et helt liv. De kan nu trygt se frem til døden fra et kedeligt værelse på et ligeså kedeligt alderdomshjem. Bedstemor Michita ender selv som griseføde, og Don Ventura mister sin Veronica, fordi hun åbenbart ville dø. Han indser selv, at de lyserøde ord, han har sendt ud i æteren, måske ikke er hele sandheden – og erstattes straks af en anden ved mikrofonen.

Drømmen om, at vi alle er herrer over vores egen skæbne, spiller i denne sorte komedie fallit. Man kan ikke selv vælge sin skæbne, men man kan forvalte den på forskellige måder, og filmens personer gør på hver deres måde livet surt for sig selv. Filmen synes at konkludere, at den aktuelle peruvianske virkelighed hverken svarer til mediernes drømmebilleder eller til den marxistiske uansvarliggørelse af det enkelte menneske. Den absolutte frihed eksisterer ikke, men hver enkelt har trods alt magt til at påvirke sin egen skæbne. Denne lærdom formidles i filmen med en utrolig barsk og barok humor, som gør selv den mest håbløse situation på én gang vedkommende og underholdende. Og så er »Du er din egen skæbne« smuk at se på. Den er udformet i en meget bevidst visuel æstetik, der vægter smukke billedkompositioner og en interessant farvebrug højt.

Lya Moestrup